

RĪGAS  
FOTOGRĀFIJAS  
BIENNĀLE

---

NEXT 2019

---

<b>6</b>	Mitch Speed Maģiskais attēls. iespēja, ka pastāv atšķirība	Mitch Speed Magic Image. The Possibility of There Being a Difference
<b>15</b>	1. nodaļa BALVA MEKLĒJAM JAUNO FOTOGRĀFIJĀ!	Chapter 1 AWARD SEEKING THE LATEST IN PHOTOGRAPHY!
<b>16</b>	Annija Muižule Priecīgi uzņēmēji izklaidējas birojā	Annija Muižule Joyful Businessmen Having Fun in the Office
<b>20</b>	Indrek Grigor Annijas Muižules skats uz mūsdienu fotostoka realitāti	Indrek Grigor Annija Muižule's Take on Contemporary Stock Reality
<b>34</b>	Grupas izstāde NoRoutine Books x 3	Group exhibition NoRoutine Books x 3
<b>38</b>	Diāna Tamane Asinsspiediens	Diāna Tamane Blood Pressure
<b>43</b>	2. nodaļa IZSTĀDES, LEKCIJAS UN SIMPOZIJS	Chapter 2 EXHIBITIONS, LECTURES AND SYMPOSIUM
<b>44</b>	Grupas izstāde (NE)DABISKIE ĶERMENI	Group exhibition (UN)NATURAL BODIES

---

---

<b>49</b>	Adama Mazura lekcija Mūsu ķermenī fotogrāfijā	Lecture by Adam Mazur Our Bodies Photographed
<b>53</b>	Vika Eksta P.	Vika Eksta P.
<b>56</b>	Izstāde katalogā GolfClayderman FARM™ GC TV	Catalog exhibition GolfClayderman FARM™ GC TV
<b>68</b>	Starptautisks simpozjjs (Ne)aktīvisma manifestācijas Baltijas jaunākajā mākslā	International symposium Manifestations of (In)Activism in the Latest Baltic Art
<b>75</b>	Kataržinas Sagatovskas lekcija Fotogrāfi mākslas tirgū	Lecture by Katarzyna Sagatowska Photographers on the Art Market
<b>78</b>	Programma	Programme
<b>83</b>	Kuratori, tekstu autori un portfolio skates eksperti	Curators, Authors of Texts and Experts of Portfolio Reviews

---

**BALVA  
MEKLĒJAM JAUNO  
FOTOGRĀFIJĀ!  
AWARD  
SEEKING THE LATEST  
IN PHOTOGRAPHY!**

# PRIECĪGI UZNĒMĒJI IZKLAIDĒJAS BIROJĀ JOYFUL BUSINESSMEN HAVING FUN IN THE OFFICE

Rīgas Fotogrāfijas biennāles – NEXT 2019 Balvas “Meklējam jauno fotogrāfijā!”  
uzvarētājas personālizstāde

Solo exhibition of the winner of the Riga Photography Biennial – NEXT 2019 Award  
*Seeking the Latest in Photography!*

**05.04. – 08.05.2019**

**[Kuratori]** Inga Brūvere  
(Curator)

**[Vieta]** ISSP Galerija, Berga Bazārs, Marijas iela 13, k. 3, Rīga  
(Venue) ISSP Gallery, Berga Bazārs, Marijas iela 13, k. 3, Riga

**[Organizē]** Rīgas Fotogrāfijas biennāle – NEXT 2019 sadarbībā ar ISSP un Gētes institūtu Rīgā  
(Organizes) Riga Photography Biennial – NEXT 2019 in collaboration with the ISSP and  
Goethe-Institut Riga



Annija Muizule, no sērijas "Priecīgi uzņēmēji mētājas ar dokumentiem un izklaidējas birojā" / from the series *Joyful Businessmen Throwing Papers and Having Fun in the Office*, 2016 - 2018

2019. gadā trešo reizi tiek pasniegta Rīgas Fotogrāfijas biennāles balva "Meklējam jauno fotogrāfiju!". Balva ir dibināta ar mērķi atklāt un iepazīstināt plašāku sabiedrību ar Baltijas valstu jauno mākslinieku radošajiem centieniem reprezentēt konceptuāli dzīļu, oriģinālu skatījumu uz sava laikmeta norisēm. 2019. gadā starptautiskā žūrija galveno balvu piešķira Annijai Muižulei (LV) par fotosēriju "Priecīgi uzņēmēji mētājas ar dokumentiem un izklaidējas birojā" (2016–2018). Speciālbalvu – iespēju izdot savu grāmatu izdevniecība *NoRoutine Books* piešķira Reinim Lismanim (LV) par projektu "Mēģinājumi un kļūdas" (2018). Kopš 2019. gada balvas pasniegšana noris biennāles starpgada programmas NEXT ietvaros sadarbībā ar ISSP galeriju.

**Annija Muižule (1992)** ir Latvijā dzimusī māksliniece un pētniece, kura šobrīd dzīvo un strādā Nīderlandē. Bakalaura studiju laikā Hāgas Karaliskās mākslas akadēmijas Fotogrāfijas programmā Muižules radošā darbība piedzīvoja radikālu pavērsienu – ja sākotnēji tie bija ar attēlu palīdzību pavēstīti stāsti, tad vēlākie darbi pievērsā stāstiem par to, kā top attēli un kādas ir attēlu eksistences formas. Atskāršot bezgalīgi pieaugošo vizuālās informācijas apjomu, ar ko mākslinieci nācās saskarties, Muižule sāka pētīt cilvēka spēju robežas aptvert vizuālo kultūru. Pats galvenais, ko viņa vēlējās noskaidrot – cik augsts patiesībā ir mūsu vizuālās pratības līmenis? Caur refleksiju par fotogrāfiju kā tehnoloģiju, mediju un komunikācijas formu viņa mēģina dekonstruēt to, kas viņai iemācīts, un pārbaudīt, kas stāv aiz tā, ko mums iemācījusi fotogrāfija.

Komentējot savu darbu ciklu "Priecīgi uzņēmēji mētājas ar dokumentiem un izklaidējas biroja", Muižule raksta:

"Pasaulē, kas sevi atspoguļo attēlos, fotogrāfija kļuvusi par visuresošu realitātes reprezentāciju. Attēli ir neizbēgama ikdienas notikumu sastāvdaļa, pastāvīgs fons mūsu neapzinātajai videi, un to nolūks lielākoties ir apkalpot kapitālisma ekonomiku. Vairums attēlu, ar ko

In 2019, the Riga Photography Biennial award *Seeking the Latest in Photography!* will be presented for the third time. The award was established with the aim of discovering and introducing to the broader public the creative efforts of young Baltic artists who have managed to represent original and conceptually well-developed perspectives on the processes of their time. In 2019, an international jury awarded the main prize to Annija Muižule (LV) for her photo series *Joyful Businessmen Throwing Papers and Having Fun in the Office* (2016–2018). The special prize – an opportunity to produce a photography book – was awarded by the publisher *NoRoutine Books* to Reinis Lismanis (LV) for his project *Trial and Error* (2018). From 2019, *Seeking the Latest in Photography!* is awarded in the framework of the biennial's off-year programme NEXT, in collaboration with ISSP Gallery.

**Annija Muižule (1992)** is a Latvian-born visual artist and researcher currently working and living in the Netherlands. While obtaining a BA with a major in photography from the Royal Academy of Art in Hague, her work underwent a radical shift from telling stories through images to telling stories about how images are made and their modes of existence. Finding herself increasingly confronted with overwhelming amounts of visual information, Muižule began questioning the human capacity to comprehend visual culture. Most importantly, she wanted to know: How visually literate are we, actually? By reflecting on photography as a technology, a medium, and a form of communication, she attempts to 'un-learn' and question the lessons photography has taught us.

Commenting on her series *Joyful Businessmen Throwing Papers and Having Fun in the Office*, Muižule writes:

"In a world projecting itself through imagery, photography has become an omnipresent representation of reality. Images are an inevitable part of daily encounters, a consistent background to our subconscious environment, and serve largely to sustain

O19

sastopamies, tiek radīti attēlu ražošanas industrijās, kā, piemēram, sērijveida attēlu krātuvēs. Tādi uzņēmumi kā *Getty Images* bieži saņem kritiku par vienveidigu attēlu ražošanu. Šādu attēlu lietojums rakstos, apdrošināšanas uzņēmumu mājaslapās un ceļojumu brošūrās paredzēts tam, lai pārdotu mums noteiktus uzvedības modeļus, demonstrējot, kā jāpauž emocijas, vēlmes un neapmierinātība. Tas novēdis pie komunikācijas infrastruktūras izveidošanās, un tai piemīt vara emocijas iespiest mākslīgi radītās formās. Manu projektu veido trīs mākslas darbi, kas dažādos veidos aplūko jautājumu, kā attēlu ražošanas industrijas ietekmē mūsu realitātes uztveri."

Žūrija savu izvēli skaidro šādi: "Pētot attēla komodifikācijas, kā arī mijiedarbību starp fotogrāfiju un vārdiem, Annija Muižule piedāvā humoristisku un kritisku laikmetīgās fotogrāfijas analīzi. Viņa lieto konceptuāli skaidru un apbrīnojamu vienkāršu pīceju, pievēršot uzmanību emociju attēlojumam fotogrāfiju kolekcijās (*stock images*) un vārdu izvēlei attēlu *jpg* failu nosaukumos. Tādējādi viņas darbā mijiedarbība starp fotogrāfiju kolekciju piedāvājumu un mūsu gaidām kļūst par savdabīgu laikmetīgās fotogrāfijas izpētes metodi un ilustrē veidus, kā šie attēli ne tikai raksturo, bet arī veido mūsu pasaules izpratni."

2019. gadā balvas starptautiskajā žūrijā bija attēlu redaktors un foto galerijas *pavlov's dog* īpašnieks Mihaels Bedovičs (DE), ISSP galerijas programmas vadītāja Iveta Gabaliņa (LV), kurators un rakstnieks Jonatans Habib Engqvists (SE), Igaunijas Laikmetīgā mākslas centra kurators Stens Ojave (EE), mākslinieks un kurators Paul Peipers (LT), kultūras portāla *Arterritory* galvenā redaktore un kultūras projektu aģentūras INDIE direktore Daiga Rudzāte (LV), mākslinieks un mākslas kritiķis Mičs Spīds (CA/DE), *Unseen* izstāžu projektu vadītāja Amēlija Šīle (DE) un māksliniece un Rīgas Fotogrāfijas biennāles 2018 balvas ieguvēja Diāna Tamane (LV).

our capitalist economy. Most of the images surrounding us are produced by image-making industries such as that of stock photography. Companies like Getty Images have often been criticised for their production of generic images. The use of such images in articles, on insurance websites and for travel brochures serves to sell us models of behaviours, directing us how to express our emotions, desires and frustrations. This has led to the development of communication-based infrastructures with the power to aggregate emotions into manufactured modes. My project consists of three art works that in different ways approach the question: What are the implications of image-making industries for our perception of reality?"

Commenting on their choice, the jury noted: "Investigating the commodification of the image as well as the interaction between photography and words, Annija Muižule offers a humorous and critical analysis of contemporary photography. She utilises a conceptually clear and admirably simple approach, drawing attention to the depiction of emotions in stock image collections and the choice of words in the names of JPG image files. Thus, in her work the interplay between our expectations and what is offered by stock image collections becomes a distinctive method of research within contemporary photography and illustrates the ways in which these images not only describe but also shape our understanding of the world."

The international jury for the 2019 award consisted of Michael Biedowicz (DE), photo editor and owner of pavlov's dog Gallery; Iveta Gabaliņa (LV), programme director at ISSP Gallery; Jonatan Habib Engqvist (SE), curator and writer; Sten Ojavee (EE), curator at the Centre for Contemporary Arts, Estonia; Paul Paper (LT), artist and curator; Daiga Rudzāte (LV), editor-in-chief of *Arterritory* culture portal and director of INDIE culture project agency; Mitch Speed (CA/DE), artist and art critic; Amelie Schuele (DE), exhibition manager at Unseen; and Diāna Tamane (LV), artist and Riga Photography Biennial Award winner 2018.

# ANNIJAS MUIŽULES SKATS UZ MŪSDIENU FOTOSTOKA REALITĀTI

## ANNIJA MUIŽULE'S TAKE ON CONTEMPORARY STOCK REALITY

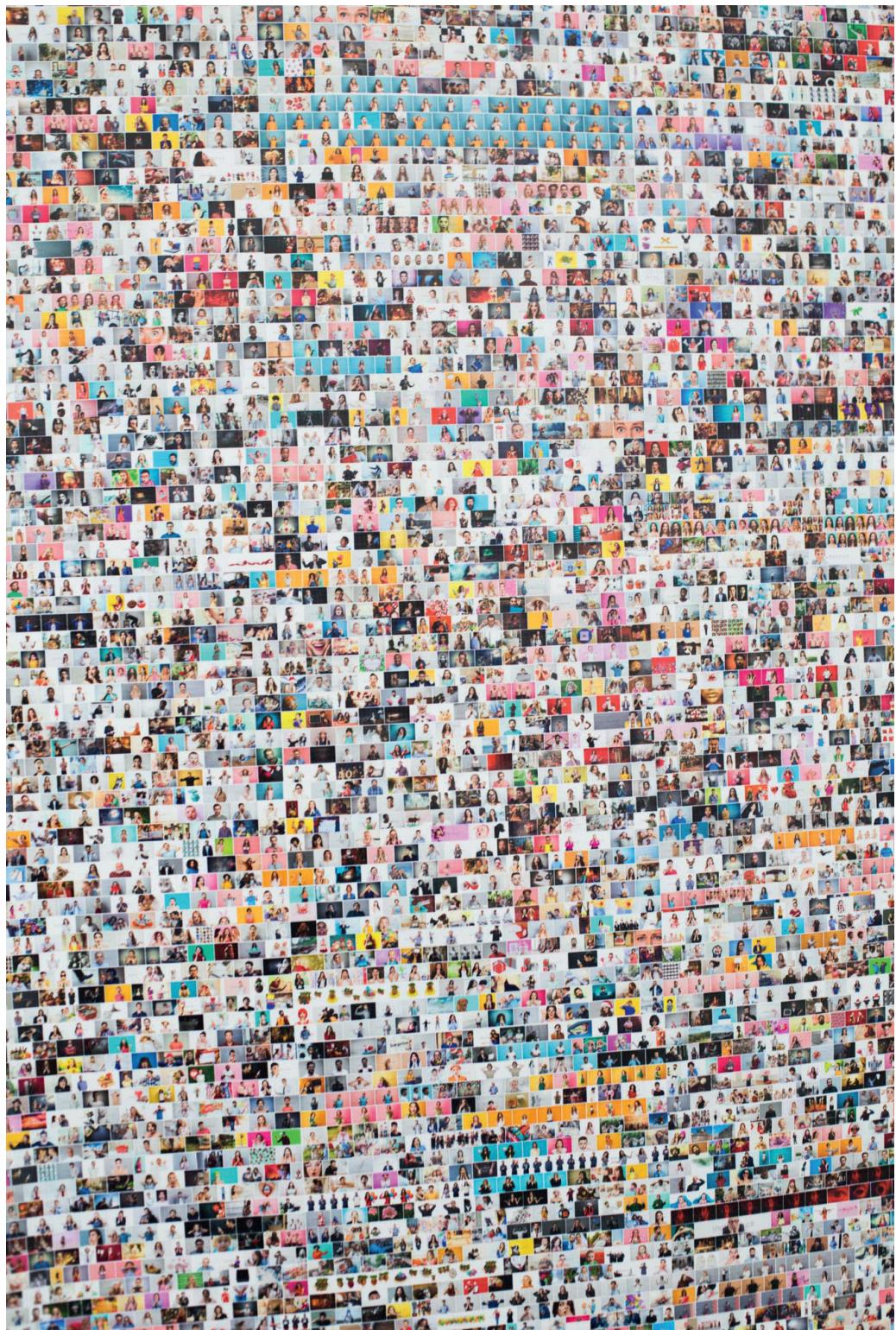
Šajos laikos, kad radīto attēlu skaits minūtē mērāms miljonos<sup>1</sup>, mūsu vizuālās kultūras mērogi šķiet satriecoši un, iespējams, pat samērā biedējoši. Uz cilvēku, kurš sevi pieskaita fotogrāfu aprindām, tas noteikti atstāj vēl spēcīgāku iespaidu. Un es teiktu, ka Rīgas Fotogrāfijas biennāles – NEXT 2019 konkursa "Meklējam jauno fotogrāfijā!" balvas ieguvējas Annijas Muižules darbos kopumā nepārprotami jaušamas zināmas bažas.

Mākslinieces analitiskā eseja, kas iekļauta apbalvotā projekta "Priecīgi uzņemēji mētājas ar dokumentiem un izklaidējas birojā" (2016–2018) papildinošajā grāmatā, sākas ar vērojumu, ka fotogrāfija, sākotnēji tikai veids, kādā mēs attēlojam pasauli, jau pirms krietna laika kļuvusi par pasaules aizstājēju un tās ražošanas līdzekli.

In this day and age, when the number of images produced every minute can be measured in the millions,<sup>1</sup> the sheer scale of our visual culture is quite overwhelming and perhaps even rather scary. It must be worse for anyone who identifies themselves as a photographer. And I would say that it's rather obvious that there is a sense of uneasiness in Riga Photography Biennial – NEXT 2019 award winner Annija Muižule's body of work.

An analytical essay by Muižule that appears in the book accompanying her award-winning project *Joyful Businessmen Throwing Papers and Having Fun in the Office* (2016–2018) starts with her observation that photography, rather than remaining a way of depicting the world, has long been both a substitute for the world and a means of producing it.

Annja Muižule, no seriāla "Priecīgi uzņēmēji mētājas ar dokumentiem un izklaidējas birojā" / from the series */oful Businessmen Throwing Papers and Having Fun in the Office*, 2016 – 2018



Muižule uzskata, ka viens no iemesliem, kāpēc realitātes ražošana izvērsusies tādos apmēros, ir arvien pieaugošā reproducēšanas līdzekļu pieejamība. Gūtenberga efekts bija liels pavērsiens cilvēku priekšstatos par grāmatām, kuras līdz tam eksistēja unikālu rokrakstu formā, savukārt fotogrāfija daudz ieguvusi no digitālās revolūcijas. Atšķirība ir tāda, ka fotogrāfija šajā procesā nevis zaudējusi neatkarītojamības auru (jo tādas tai vispār nekad nav bijis), bet gan šķietami uzcēlusī tiltu pāri plaisirai, kas šķir realitāti un atainojumu. Fotografēšana jau no saviem pirmsākumiem uzskatīta par procesu, kurā top precīzas reāli pastāvošā reprodukcijas, un par spīti neskaitāmiem retušēšanas skandāliem un faktam, ka digitālās apstrādes programmas tagad pieejamas mūsu fotoaparātos un viedtālruņos, fotoattēli, šķiet, vairāk nekā jebkad agrāk kļuvuši par realitātes aizstājējiem. Tas uzskatāmi redzams, ja pievēršamies kritiskiem aprakstiem par *Instagram* influenceru kontu saturu ietekmi uz to aplūkotājiem.

Plaši pazīstams ir Valtera Benjamina arguments, ka mehāniskās pavairošanas laikmetā zudusi oriģinālā fiziskā artefakta aura, kas bijusi raksturīga rokrakstiem un to ar roku pārrakstītajām kopijām, tāpat arī ar roku zīmētiem attēliem. Taču digitalizācijas laikmetā šķiet, ka galvenā problēma nav tik daudz pašā reproducēšanā, cik veidā, kādā attēli tiek izplatīti. Fotogrāfijām, kas savāktas *Getty Images*, vienā no pasaules lielākajām fotobankām, ne vien trūkst jebkādas saiknes ar autorību – tās arī kļuvušas par bezpersoniskām klišejām, ko mediji izmanto kā aizvietotāju kaut kam reālam.

### **Saīgla bā mieru un dzīvo tālāk**

Muižule nepretendē uz mēģinājumiem savā darbā pastāstīt vai parādīt mums kaut ko savā būtībā pilnīgi jaunu; savos spriedumos par skatu, kāds paveras uz mūsu dzīvi, viņa atkārto Gija Debora un Žana Bodrijāra argumentus, tātad atsaucas uz tekstiem, kas sarakstīti pirms pusgadsimta. Taču Muižule apgalvo, ka mēs kā sabiedrība

One of the reasons why the production of reality has grown to take place on such a scale, Muižule argues, is the rapid increase in access to means of reproduction. The Gutenberg shift was a major change in the way books – which used to be unique manuscripts – were perceived, and photography in turn has gained much from the digital revolution. The difference is that photography has not in the process lost a sense of uniqueness, as this is something that it never really had, but rather seems to have bridged the gap between reality and depiction. Photography has from the start been considered a process for creating exact reproductions of the real, and despite countless retouching scandals and the fact that digital editing suites are now available inside our cameras and phones, photographs seem now more than ever to be substitutes for the real – as becomes apparent when one pays attention to how the impact of influencers' Instagram feeds on their viewers is critically described.

Walter Benjamin notoriously argued that the aura of the original physical artefact, which had characterized handwritten/copied manuscripts as well as images drawn by hand, was lost in the age of mechanical reproduction. But in the digital age it seems that the central problem is not so much the reproduction as the distribution of images. The images collected by Getty Images, one of the world's largest stock image archives, do not only lack any connection to authorship but have also become generic clichés that are used by the media as substitutes for the real.

### **Keep Calm and Carry On**

Muižule does not pretend to tell or show us something inherently new with her work; in her discussion of the spectacle in which we live, she relays arguments made by Guy Debord and Jean Baudrillard, which is to say, from texts written half a century ago. But Muižele contends that we as a society are still yet to become aware of how the mass production of pictures influences our perception of the world. Images don't

pagaidām vēl neapzināmies, kādā mērā masveidā producēti attēli iespāido mūsu pasaules uztveri. Attēli ne vienmēr kalpo mūsu vajadzībām; tie var, tieši otrādi, radīt jaunas vajadzības un tādējādi diktēt to, kā mēs dzīvojam savu dzīvi.

Muižule mūs aicina pievērst uzmanību situācijām, kad, kā to apraksta Bodrijārs, eksistē attēli, kuriem nav atbilstoša objekta reālajā dzīvē. Kā piemēru viņa min renderētu zemenes attēlu, kas kļūst par īstas ogas fotogrāfijas – un tādējādi pastarpinātā veidā arī reālā objekta – aizstājēju. Pasaulē, kurā valda tirgus, realitātei, kas ir sinonīma produktam, jāatbilst konkrētiem formas un izmēra standartiem. Savā darbā "Raža" (2017–2018) Muižule norāda, ka ogu audzēšana sapinusies vienā mudžeklī ar fotogrāfiju un attēlu veidošanu kā tādu. Pēdējās ietekme, šķiet, ir tik liela, ka nu jau zudusi jebkāda iespēja atgriezties pie parastas zemenes: neviens vairs neatceras, kā tā izskatījusies; vēl vairāk – ir pamats šaubīties, vai tā vispār jebkad eksistējusi.

Muižule nelolo ilūzijas, ka būtu iespējams izbeigt tamlīdzīgu realitātes ražošanu, taču viņa uzskata, ka arī vienkārša šādas parādības apzināšanās mums ļautu veidot skaidrāku priekšstatu par to, kas mēs esam un kādus rāmjos būtu iespējams uzspiest mūsu pasaules uztverei. Muižules darbs "Rozes vai neļķes" (2018) piedāvā samērā rotaļīgu skatu uz šo dilemmu. Viņa stāv ziedu pārdevējas priekšā, vaicājot sev: "Vai es šodien esmu roze vai neļķe?", taču tā arī nespēj pieņemt lēmumu. 2018. gadā Rīgas Fotogrāfijas biennāles ietvaros notika lielā mērā šai pašai tēmai veltīta izstāde "Šodien esmu nāriņa. Rīt es būšu vienradzis"<sup>2</sup>, kas supervarona zenītu laikmetīgajā kultūrā aplūkoja kā mitoloģiskās domāšanas turpinājumu. To pašu varētu sacīt par bailēm no reālā. Zināmās mītiskās tradīcijās nedrīkstēja lietot dažu dzīvnieku (visbiežāk – vilka un lāča) īsto vārdu, baidoties, ka tie varētu sadzirdēt un atsaukties uz aicinājumu. Mūsdienās šķiet, ka līdzīgu statusu iemantojuši daži realitātes aspekti, kuru piesaukšana ir tabu. Vides aktīvisti mēģina cilvēkus šokēt, rādot neizskaistinātus

necessarily serve our needs but can instead produce needs, and by doing so they can direct how we live our lives.

What Muižule calls us to be aware of are situations in which, as Baudrillard describes it, depictions exist that have no real-life reference. She uses as an example a 3D-rendered image of a strawberry that becomes a substitute for a photograph of an actual berry and in turn the real berry. In a world ruled by the market, the reality that is synonymous with the product has to be standardized in shape and size. In her work *The Harvest* (2017–2018), Muižule argues that the breeding of berries is entangled with photography and image making in general. It would seem that the power of the latter is so immense that there is now no way to return to a generic strawberry: nobody remembers what it was like, and there is even good reason to doubt that it ever existed at all.

Muižule does not have any illusions about the possibility of breaking the production of the real, but she does argue that being aware of it will allow for a clearer idea of who we are and what the potential limitations might be of how we perceive the world. Her work *Roses or Carnations* (2018) gives a rather playful insight into this dilemma. Standing in front of a flower seller, asking herself, "Am I a rose or a carnation today?" she is unable to make up her mind. In 2018, the Riga Photography Biennial featured an exhibition dedicated to pretty much the same topic, titled *Today I'm a Mermaid. Tomorrow I'll be a Unicorn*,<sup>2</sup> which interpreted the high noon of the superhero in contemporary culture as a continuation of mythological thinking. The same could be said about the fear of the real. According to some mythical traditions, the real name of an animal (most notoriously that of the wolf and the bear) could not be used for fear of them hearing their name and answering the call. Today, some aspects of reality seem to have attained a similar position: naming them is taboo. Environmental activists try to shock people by making them face images of

024



realitātes attēlus; tikmēr reakcionārie lobisti cenšas viņus diskreditēt, piesaucot "viltus ziņas" (*fake news*).

### Sapišanās

Es gribētu Muižules argumentu papildināt, pievēršoties diviem jēdzieniem, kuri, lai gan, iespējams, aizvedis mūs krietni tālu no viņas domu gājienu, tomēr varētu to arī bagātināt, vismaz es tā ceru. Šie jēdzieni ir "sapišanās" un "informācijas vāršanās punkts".

Savā grāmatā *Studies in Human-Thing Entanglement*<sup>3</sup> ("Pētījumi par cilvēka un lietu sapīšanos") britu arheologs Ians Hoders lieto vārdu *entanglement*, lai aprakstītu attiecības, kādas cilvēki veido ar lietām. Hodera argumentācijas izejas punkts ir atgādinājums, ka, lai gan materiāli objekti sabiedrības dzīvei piešķir stabilitāti un kontinuitāti – ne jau velti mēs runājam par akmens laikmetu, bronzas laikmetu, dzelzs laikmetu un tagad arī informācijas laikmetu –, svarīgi paturēt prātā, ka lietas patiesībā tomēr nav nekas stabils; tās ir nepakļāvīgas un reizēm grūti vadāmas. Lai lietas funkcionētu, tās jāuztur zināmā stāvoklī, un šī savstarpējā atkarība cilvēkus sapin ar lietām arvien ciešākā un ciešākā mezglā.

Domāju, ka Hodera ieviestais jēdziens te ir noderīgs, jo, atšķirībā no Bodrijāra, kurš saka, ka cilvēki no reālā novēršas, Hoders apgalvo, ka mēs, tieši otrādi, tajā arvien vairāk sapinamies. Un tā vietā, lai nospraustu minētajam cilvēces vēstures pavērsienam šaurākus rāmjos, teiksim, pēdējo piec simt gadu robežās, Hoders šo sapīšanos uzlūko kā parādību, kas cilvēci iespaidojusi jau kopš akmens laikmeta. Labs piemērs tam ir nesenī atradumi, kas dažu labu arheologu pamudinājuši pārskatīt teoriju par to, kā cilvēku kultūrā ienākusi reliģija. Pirms tam valdīja plaši akceptēts viedoklis, ka cilvēki vispirms sāka dzīvot apmetnēs un tikai tad, izmantojot to, ka viņiem nu bija radies brīvs laiks, atrada enerģiju attīstīt reliģiskus priekšstatus. Tomēr pēdējo aptuveni desmit gadu laikā šajā domāšanā ieviesušās

the real, while reactionary lobbyists try to discredit them, making claims of 'fake news'.

### Entanglement

I would like to introduce alongside Muižule's argument two notions that, though they may in fact take us rather far away from her line of thought, I hope will also enrich it. These two notions are entanglement and the boiling point of information.

In his book *Studies in Human Thing Entanglement*,<sup>3</sup> the British archaeologist Ian Hodder uses 'entanglement' to refer to the relationship humans have to things. The starting point of Hodder's argument is that even though material things provide stability and continuity to social life – there is a reason why we talk about the Stone Age, Bronze Age, Iron Age and now Information Age – it is important to keep in mind that material things aren't actually stable, they are unruly and at times difficult to manage. Things, in order to function, need to be maintained, and this mutual dependency entangles humans more and more with things.

I think Hodder's concept is useful here because, unlike Baudrillard, who says that humans are abandoning the real, Hodder claims that we are becoming more and more entangled in it. And instead of narrowing this development down to the last five hundred years or so, Hodder sees entanglement as something that has been shaping humans since the Stone Age. A good example of this might be inferred from recent finds that have played a part in causing some archaeologists to update their theories of how religion entered human culture. It used to be widely accepted that humans settled and then, because they had spare time, found the energy to develop religious concepts; however, in the past decade or so there has been a major shift in thinking, partly on account of archaeological finds made at Çatalhöyük in Turkey, where Hodder has been excavating, and at a nearby site at Göbekli Tepe – the latter being a massive religious site older

nopietnas pārmaiņas – daļēji pateicoties arheoloģiskajiem atradumiem Turcijā, Čatalhejikā, kur izrakumos strādā Hoders, un turpat netālu Gebeklitepē; pēdējā ir liela reliģisku rituālu vieta, kas ir senāka par jebkuru zināmo cilvēku apmetni. Izteikts pieņēmums, ka pirmās cilvēku apmetnes veidotas tieši tādēļ, lai celtu tik vērienīgas kulta vietas, kādas nebūtu pa spēkam nomadiem. Citiem vārdiem, vajadzība attēlot dievus un ārējo pasauli, vēlēšanās saprast nāvi pašos pamatos mainīja veidu, kādā funkcionēja cilvēku sabiedrība. Pat akmens laikmetā tieši cilvēka sasaiste ar nemateriālo noveda pie pārmaiņām materiālās pasaules uztverē – tajā skaitā, pie tā, ka pulciņš klejojošu mednieku-vācēju izvēlējās apmetties uz dzīvi noteiktā vietā, lai uzceltu templi.

### Vārišanās punkts

Taču fakts, ka attēli iespaidoja mūsu senču dzīvi jau akmens laikmetā, nenozīmē, ka situācija šodien ir tāda pati kā tolaik. Šajā sakarā es gribētu atsaukties uz britu rakstnieka Alana Mora atziņu, kurš kādā intervijā norādīja, ka cilvēces radītās jaunās informācijas apjomī aug eksponenciāli.<sup>4</sup> Jebkurā atsevišķi ķemtā momentā pasaulē tiek radīts tik liels jaunu zināšanu daudzums, ka – tā apgalvo Mors – drīz tiks sasniegts “vārišanās punkts”. Informācija vairs nebūs nekas akmenī iekalts, un tā vairs nebūs arī straume – tā klūs par tvaiku. Lietas zaudēs savu cieto agregātstāvokli. Mors nepaskaidro sīkāk, ko tieši tas nozīmē, taču, manā izpratnē, tieši te slēpjas šīs metaforas skaistums. Mēs nezinām, ko īsti nozīmē “informācijas laikmets” vai kā tas ietekmēs veidu, kādā mēs esam sapinušies ar lietām.

### Alfabēts

Šīs esejas noslēgumā es gribētu piesaukt nesenu igaunu fotogrāfa Reimo Vesas-Tangso izstādi, kas saucās “Tūlītējs apmierinājums” (“Vahetu vaevatasu”, 2017)<sup>5</sup>, kurā viņš četrus plaši pazīstamus mediju izplatītus attēlus izmantoja kā *ekphrasis* – mākslas darba sīka apraksta – piemērus. Vesa-Tangso apgalvo, ka attēlu aizstāšana ar

than any human settlement. The suggestion is that the first human settlements were established in order to build sites of worship on a scale that nomads would not have been able to. In other words, the need to depict gods and the outer world, the urge to make sense of death, fundamentally changed the functioning of human society. Even in the Stone Age, it was humans' entanglement with the immaterial that led to changes in their perception of the material world – such that a group of roaming hunter-gatherers chose to settle down in order to build a temple.

### Boiling Point

But the fact that images were already influencing the way our ancestors lived in the Stone Age does not mean the situation now is the same as it was then. To address this point, I would like to introduce here a statement articulated by the American/British writer Alan Moore, who in an interview pointed out that the amount of new information that humankind is producing is growing exponentially.<sup>4</sup> There is so much new knowledge being produced at any given moment in the world that Moore claims it will reach soon its boiling point. Info will no longer be etched in stone, and rather than flowing, it will become steam. Things will lose their solidity. Moore does not go into detail as to what that actually means, but this is for me the beauty of the metaphor. We don't know what the information age actually means or how it will change the way we are entangled with things.

### The Alphabet

To round up this essay I would like to refer to a recent exhibition by the Estonian photographer Reimo Võsa-Tangso, *Immediate Gratification* (2017),<sup>5</sup> in which he exhibited four well-known media images as examples of *ekphrasis* – as descriptions. He argues that the use of descriptions instead of images could serve as the basis for a new contemporary picture economy or ecology. Among the ekphrastic images exhibited

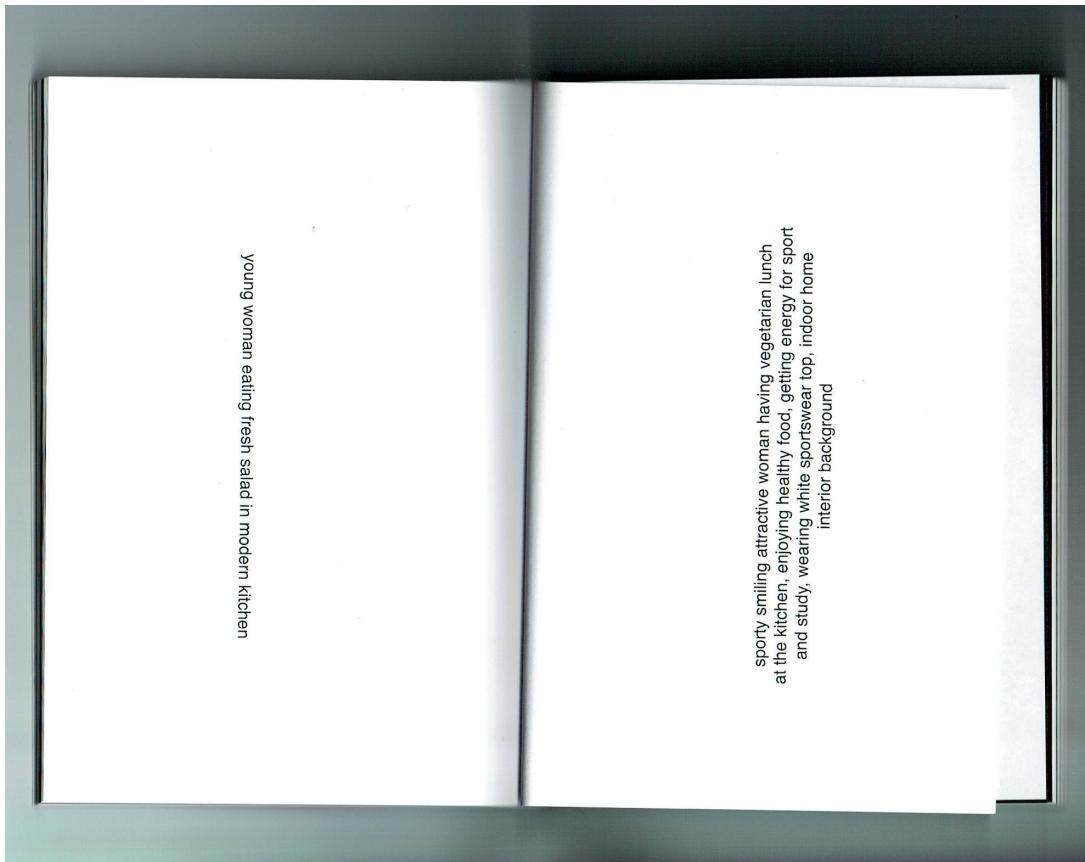
Annika Mužule, no seriāla "Priecīgi uzņēmēji" mērķījās ar dokumentiem un izklaījības birojā", skats no izstādes "Otrā puse", Het Nutshuis, Hāga / from the series *Joyful Businessmen Throwing Papers and Having Fun in the Office*, view from exhibition *The Flipside*, Het Nutshuis, The Hague, 2016





<sup>13</sup> Debord, G. (1967). *La société du spectacle*. France: Buchet-Chastel.

<sup>14</sup> Rovell, J. (2015). *The Optimist vs. the Pessimist: Differing Views on the Simulacrum, and of its Contemporary Relevance* (1st ed.). Kingston: Kingston University.



young woman eating fresh salad in modern kitchen

sporty smiling attractive woman having vegetarian lunch  
at the kitchen, enjoying healthy food, getting energy for sport  
and study, wearing white sportswear top, indoor home  
interior background



Annīa Mužule, no seriāla "Raza", izstāduma skatē, Hāgas Karalistā mākslas akadēmija, Hāga /  
from the series *Harvest*, Graduation Show, Royal Academy of Art, Hague, 2017

aprakstiem varētu kalpot par pamatu jaunai laikmetīgai attēlu ekonomijai vai ekoloģijai. Izstādīto ekfrazisko piemēru vidū skatītāji bez lielas piepūles atpazina vienu no Donalda Trampa kampaņas attēliem, kā arī skatu no Igaunijas prezidenta inaugurācijas, utt. Vesa-Tangso ar to vēlējās pateikt, ka saulrietu ainas un dabas skati nebūt nav vienīgie attēli, ko iespējams pavisam viegli "nolasīt" no pavisam īsiem aprakstiem. Tātad attēlu vietā mēs varētu sākt apmainīties ar aprakstiem.

Šķiet, ka Annija Muižule savā projektā tiecas pierādīt tieši to pašu. Viņa reproducē nevis *Getty Images* fotogrāfijas, bet gan to aprakstus tādā formā, kādā tie parādās fotobankas datu bāzē, un skatītājs neviļus aizdomājas par patvalīgumu attēlu izvēlē. Fotobankas attēls ir kā alfabetā burts vai, labākajā gadījumā, vārdnīcas šķirklis – klišeja, kuru var izmantot, lai kaut ko formulētu, bet kura pati par sevi ir iztukšota, zaudējusi jebkādu nozīmi. Tāpēc, izmantojot tos, nevajadzētu aizmirst, ka šie foto nav realitātes atainojumi – tie ir patvalīgi priekšstati, kuri, neraugoties uz to, lielā mērā iespaido mūsu pasaules uztveri.

viewers could easily recognize one of Donald Trump's campaign images, as well as an image of the Estonian president's inauguration, etc. Võsa-Tangso's point was that there are many more images than simply those of sunsets and landscapes that can be easily recognized from short descriptions. So, instead of sharing images we could start to share descriptions.

Annija Muižule seems to pursue a similar goal with her project. As she reproduces not the images from Getty Images but their descriptions as they appear in the database, one is reminded of the arbitrariness of images. A stock photo is like a letter of the alphabet or at best a word in the dictionary: a cliché that can be used to articulate something but which itself has been drained of meaning. So, whilst using them, we should not forget that photos are not depictions of reality, they are arbitrary concepts which nevertheless to a great extent influence our perception of the world.

<sup>1</sup>  
Aplēses pamatā skaitļi, kas figurē interneta apritē.

<sup>2</sup>  
2018. gada Rīgas Fotogrāfijas biennāles izstāde "Šodien es esmu nāriņa. Rīt es būšu vienradzis" notika galerijā MuseumLV (07.04–06.05.2018).

<sup>3</sup>  
Hodder I. Studies in Human Thing Entanglement // [www.ian-hodder.com/books/studies-human-thing-entanglement](http://www.ian-hodder.com/books/studies-human-thing-entanglement)

<sup>4</sup>  
Dokumentālā filma *The Mindscape of Alan Moore* (2003 *DeZ Vylenz, Moritz Winkler*). Mora ideju pamatā ir futurologa Bakminstera Fulera "zināšanu dubultošanās līknes" ideja, kas iztīrītā grāmatā.

<sup>5</sup>  
Tartu Mākslas nams, Monumentālā galerija (03.05–28.05.2017)

<sup>1</sup>  
An estimate based on numbers circulating on the internet.

<sup>2</sup>  
The Riga Photography Biennial 2018 group exhibition *Today I'm a Mermaid. Tomorrow I'll be a Unicorn* was held at the gallery *MuseumLV* (07.04–06.05.2018).

<sup>3</sup>  
Ian Hodder. *Studies in Human Thing Entanglement*. 2016, Ian Hodder. Published online: [www.ian-hodder.com/books/studies-human-thing-entanglement](http://www.ian-hodder.com/books/studies-human-thing-entanglement)

<sup>4</sup>  
Alan Moore. *The Mindscape of Alan Moore*. 2003. Documentary movie directed by: Dez Vylenz, Moritz Winkler. Moore's thinking relies on that of the futurist Buckminster Fuller, who conceptualised the 'The Knowledge Doubling Curve' in his 1982 book *Critical Path*.

<sup>5</sup>  
Tartu Art House, Monumental gallery (03.05–28.05.2017)

Annija Mužule, no sērijas "Raža", skats no izstādes "Nomaļtie ceji", Seelab, Häga / from the exhibition *Remote Passages*, Seelab, The Hague, 2018





<b>(Redaktore)</b> (Editor)	Šelda Puķīte (LV)
<b>(Tekstu autori)</b> (Texts by)	Aiga Dzalbe (LV), Indrek Grigor (EE), Anna Kedziora (PL), Elīna Ķempele (LV), Adam Mazur (PL), Mitch Speed (CA/DE), Tomass Pārups (LV), Šelda Puķīte (LV), Katarzyna Sagatowska (PL)
<b>(Tulkotāji)</b> (Translators)	Liene Linde (LV), Valts Mikelsons (LV), Sabīne Ozola (LV)
<b>(Korektūra)</b> (Proofreading and Copyediting)	Iuze Jansone (LV), Will Pollard (NZ/NL)
<b>(Dizains)</b> (Design)	Daniela Treija (LV)
<b>(Makets)</b> (Layout)	Una Grants (LV)
<b>(Papīrs)</b> (Paper)	Scandia 2000 White 300 g/m <sup>2</sup> Galerie Art Silk 130 g/m <sup>2</sup>
<b>(Tipogrāfija)</b> (Printing House)	Adverts Tipogrāfija
<b>(Izdevējs)</b> (Publisher)	Rīgas Fotogrāfijas biennāle Rīga, 2019

Svītru kods